

กระบวนการจัดทำแผน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบล ในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

The Process of Creating a Plan that Affect the Performance of the Development Plan of Three Years of the Municipal Government District in Pho Chai Roi Et Province

สรารุณ ไสยรส *

รังสรรค์ อินทจันทร์ **

รัชนิดา ไสยรส ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา ระดับประสิทธิภาพความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา และข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสังกัดเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 117 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ใช้วิธีการพรรณนาและอธิบาย ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีระดับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับมากทั้งหมด จำนวน 7 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านขั้นการคัดเลือกยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนา รองลงมา คือ ด้านขั้นการเตรียมการจัดทำแผน ด้านขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านขั้นการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีเทศบาล ด้านขั้นการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ด้านขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านขั้นการจัดรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

2. ระดับประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับประสิทธิภาพ

อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความถูกต้องและสมบูรณ์ รองลงมา คือ ด้านประสิทธิผลในการจัดทำแผนด้านความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความยืดหยุ่นและการยอมรับนำไปปฏิบัติ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีกับประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

4. ข้อเสนอแนะ พบว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยเคร่งครัด แผนควรมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการความยืดหยุ่นและการยอมรับนำไปปฏิบัติ และประสิทธิผลในการจัดทำแผนการจัดทำแผนพัฒนาต้องคำนึงถึงงบประมาณและสถานะทางการคลังของเทศบาลเป็นหลัก การดำเนินการตามแผนพัฒนาจะมีการแบ่งงบประมาณออกให้กับแต่ละพื้นที่ให้ทั่วถึง

ABSTRACT

This research aims to study ; The process level development plan, the performance of the development plan, the relationship of the process to create a development plan and the suggestions

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

** อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

*** อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

in the development of a process to create a plan to develop a three year of the municipal government district in Pho chai, Roi Et province. The population and the group examples, 117 people of the municipal government district in Pho chai, Roi Et province. and statistics that are used in Data Analysis include a frequency distribution of the Average Standard Deviation. The hypothesis testing with statistical correlation coefficient of the Pearson Statistical Significance level .05 and Qualitative data the Principal Investigator to describe and explain. The results of research :

1. The process of creating a plan to develop the three years of the municipal government district in pho chai district in the level when considered as the level is the process of creating a development plan of three years in the level of the total number of 7 The Sort by the average to the side of the stage of the Strategy Selection approaches to development is the steps to prepare for the plan the steps to configure the purpose of the guidelines for the development of the stage of approval and the promulgation of the development plan three years. The Municipal steps to create a plan to develop three years of the data collection and analysis of data and the steps to the project details/Development Activities.

2. The performance of the development plan of three years of the municipal government district in pho chai and the level when considered as a performance level is in the level of the number 3 to the Sort by the average value to the is the correct and complete is the effectiveness of the plan of the problem and the need to have a performance level is average in the Number 1 is the flexibility and accept the implementation.

3. The results of the analysis of the relationship of the process to create a development plan of three years with the performance of the municipal government in the Sub-district, Pho chai, Roi Et Province. The overall Relationship value is in the medium level.

4. The suggestions for the action plan to develop a three year of the municipal government district in Pho chai, Roi Et province. According to the Regulations of the Ministry of Interior that with the development plan of the local government organization in 2005. Plan should with the problem and the need for flexibility and acceptance of the implementation and effectiveness of the plan. Plan is to be aware of the budget and the status of the fiscal status of the municipal government as a plan to develop it is divided into the budget to each area thoroughly.

คำสำคัญ : กระบวนการ, ประสิทธิภาพ, แผนพัฒนาสามปี

Keywords : process, performance, plan to develop the three years.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281 กำหนดว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และมาตรา 282 กำหนดว่า การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและ เหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งการปกครองตนเองตาม เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่ กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้ และมาตรา 283 กำหนดว่าองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแล จัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและ การคลัง และมีหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึง ความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็น ส่วนรวมด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 : 112)

การวางแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลแผนกระทรวง แผนกรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาอำเภอ ซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับจังหวัดและอำเภอนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาคมจะมีส่วนเกี่ยวข้อง (กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น. 2546 : 11-12)

ประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีสามารถทำได้ดังต่อไปนี้ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด 2) ดำเนินถึงผังเมืองหรือการใช้ประโยชน์ที่ดิน ควรพิจารณาใช้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ 3) เลือกใช้วิธีและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม 4) เชิญผู้แทนภาครัฐวิสาหกิจเข้าร่วมในการจัดทำแผน 5) ประสานขอรับการสนับสนุนจากอำเภอหรือจังหวัด 6) จัดทำแผนพัฒนาตามเค้าโครงที่กำหนด 7) สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน 8) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล (สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. 2544 : 20)

ผู้วิจัยเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอโพธิ์ชัย มีเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ จำนวน 4 แห่ง คือเทศบาลตำบลชัยวารี เทศบาลตำบลคำพอง เทศบาลตำบลอัครค้ำและเทศบาลตำบลเชียงใหม่ ที่จะต้องดำเนินการบริการสาธารณะให้ประชาชนในเขต โดยโครงการที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนอย่างเหมาะสมนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา และจะทำให้การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมาย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเป็นแนวทางการพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีกับประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ บุคลากรในสังกัดเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลและพนักงานเทศบาลที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของหน่วยงาน จำนวน 164 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอโพธิ์ชัย ณ 4 มกราคม 2559) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 117 คน ซึ่งจะดำเนินการหาสัดส่วนประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

กลุ่มที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือ บุคลากรในสังกัดเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน
- 2) ผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน
- 3) ผู้แทนคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน
- 4) ผู้แทนพนักงานเทศบาลที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของหน่วยงาน จำนวน 4 คน ซึ่งไม่ใช่บุคคลเดียวกันกับประชากรกลุ่มที่ 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 งานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบระบุรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนเตรียมการจัดทำแผน 2) ขั้นตอนคัดเลือกยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนา 3) ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล 4) ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา 5) ขั้นตอนจัดรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา 6) ขั้นตอนจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี 7) ขั้นตอนอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีเทศบาล ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบโดยใช้แบบเลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความถูกต้องและสมบูรณ์ 2) ความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ 3) ความยืดหยุ่นและการยอมรับนำไปปฏิบัติ 4) ประสิทธิภาพในการจัดทำแผน ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบโดยใช้แบบเลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 งานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่พัฒนามาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยเลือกประเด็นที่น่าสนใจมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์พร้อมทั้งศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามคำศัพท์ และงานวิจัยเกี่ยวข้องให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด เพื่อสัมภาษณ์ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน ผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน ผู้แทนคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน และผู้แทนพนักงานเทศบาลที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของหน่วยงาน จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด จำนวน 16 คน โดยไม่ใช่บุคคลเดียวกันกับประชากรกลุ่มที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกำหนดแนวทางไว้ (In-depth interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขออนุญาตรับรองและหนังสือแนะนำตัว ผู้วิจัยจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีที่จะขอเข้าเก็บข้อมูลเพื่อขออนุญาตและความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบ

3.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตัวเองทุกคน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ระดับกระบวนการและประสิทธิภาพ ของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดทำและประสิทธิภาพแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปรับปรุงการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.4 ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์

4.4.1 เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน ผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลจำนวน 4 คน ผู้แทนคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน 4 คน ผู้แทนพนักงานเทศบาลที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของหน่วยงาน จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด จำนวน 16 คน

4.4.2 จัดกลุ่มข้อเสนอแนะปรับปรุงการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.4.3 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะปรับปรุงการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดจากการสัมภาษณ์

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ จะทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเครื่องคอมพิวเตอร์

5.1.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

จะเป็นการวิเคราะห์ขั้นตอนที่นำเสนอการพรรณนาลักษณะของข้อมูล สถิติที่ใช้ดังนี้

5.1.1.1 ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

5.1.1.2 สถิติที่ใช้ในการวัดระดับกระบวนการและประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่ออ้างอิงประชากรซึ่งผู้วิจัยจะใช้สถิติหลักเพื่อการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ที่สำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการพรรณนาและอธิบายผลที่ได้จากการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีลักษณะสอดคล้องหรือแตกต่างจากการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณอย่างไร เพื่อให้การสรุปและการเสนอแนะในมุมมองและความสัมพันธ์ในแต่ละมิติเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและเชื่อมั่นให้กับงานวิจัยในเชิงวิชาการ

สรุปผล

1. ระดับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีระดับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับมากทั้งหมด จำนวน 7 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านขั้นการคัดเลือกยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนา รองลงมา คือด้านขั้นการเตรียมการจัดทำแผนด้านขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านขั้นการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีเทศบาล ด้านขั้นการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ด้านขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลและ ด้านขั้นการจัดรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

2. ระดับประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับประสิทธิภาพ

อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความถูกต้องและสมบูรณ์รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพในการจัดทำแผนด้านความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความยืดหยุ่นและการยอมรับนำไปปฏิบัติ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีกับประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

4. ข้อเสนอแนะ พบว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยเคร่งครัด แผนควรความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการความยืดหยุ่นและการยอมรับนำไปปฏิบัติ และประสิทธิภาพในการจัดทำแผน การจัดทำแผนพัฒนาต้องคำนึงถึงงบประมาณและสถานะทางการเงินของเทศบาลเป็นหลัก การดำเนินการตามแผนพัฒนา จะมีการแบ่งงบประมาณออกให้กับแต่ละพื้นที่ให้ทั่วถึง

การอภิปรายผล

ผลการศึกษากระบวนการจัดทำแผนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สมมติฐานกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะดา ลาภเกิน (2555 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิตรี ศรีบ้าน (2553 : 56-58) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลคูวัด ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรมีการดำเนินการ

ไปตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แต่ในวิธีปฏิบัติ พบว่า การดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคูวัด ตามหลักการที่ต้องให้องค์กรการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล อันประกอบไปด้วย คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เป็นผู้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี กลับเป็นเพียงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนเท่านั้นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่เกิดขึ้น ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ตรงตามความต้องการของประชาชนและไม่เหมาะสมกับศักยภาพขององค์กรที่มีอยู่ ทำให้ต้องมีการปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับองค์กรการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคูวัด และพัฒนาให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคูวัด โดยที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติคอยประสานงานและแนะนำขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาที่ถูกต้องตามขั้นตอนของหลักการแห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 จนกระทั่งกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคูวัด เสร็จสมบูรณ์และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ พิมพ์ปฐุ (2553 : 51-54) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหา คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการของประชาชนจากแผนชุมชน จุดอ่อนคือ ข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นข้อมูลเก่าและเก็บรวบรวมข้อมูลไว้นานแล้วไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านและประชาชนได้ ข้อเสนอแนะควรมีการประสานความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐทุกระดับ และมีการประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา คณะกรรมการท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมตำบล เพื่อร่วมพิจารณาคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปี จุดอ่อน คือ การสรรหาคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะคัดเลือกและแต่งตั้งจากบุคคลที่ใกล้ชิดกับคณะผู้บริหาร ไม่ได้เป็นตัวแทนที่ได้มาจากประชาชน การประชุม

ประชาคมประชาชนไม่ให้ความสำคัญ เพราะคิดว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของ อบต. ข้อเสนอแนะ ควรบรรจุสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนา ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมพัฒนา คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำรายละเอียด/โครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ จุดอ่อน คือ งบประมาณที่ อบต. ได้รับการจัดสรรและการจัดเก็บรายได้มีจำนวนจำกัด จึงทำให้แผนพัฒนา อบต. ไม่สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้หมด

2. สมมติฐานระดับประสิทธิภาพของแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากผลการวิจัย พบว่า ระดับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของรังษิ ทองเกลี้ยง (2552 : 70-73) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในเขตจังหวัดตรัง ผลการวิจัย พบว่าประสิทธิภาพการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในเขตจังหวัดตรัง จากองค์ประกอบ 4 ด้าน โดยภาพรวม พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสาลีณี เกษมวงศ์ (2552 : 85-91) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552-2554) ของเทศบาลในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552-2554) ของเทศบาลในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ใน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนและขั้นตอนการประเมินผล ยังมีบางประเด็นที่ควรมีการปรับปรุง คือ ควรเพิ่มเติมข้อมูลในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ ข้อมูลการเมือง การปกครอง ควรเพิ่มการรายงานความก้าวหน้าในระหว่างการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเสนอต่อผู้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ในด้านคุณภาพในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552-2554) ของเทศบาลในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ใน 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้องและความสมบูรณ์ขององค์ประกอบแผน ด้านความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ ด้านความยืดหยุ่นหรือการยอมรับนำไปปฏิบัติได้ และด้านความมีประสิทธิภาพในการจัดทำแผน มีประเด็นที่ควรปรับปรุง คือ ความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ยังไม่เหมาะสม เพราะเน้นแต่นโยบาย ปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยไม่คำนึงถึงความพร้อมขององค์กร ควรมี

การนำผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผล มาใช้เป็นข้อมูล เพื่อแก้ไขปรับปรุงการวางแผนครั้งต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการ จัดเก็บยังไม่ได้รับการยอมรับ เพราะส่วนใหญ่ไม่มีการจัดเก็บ ข้อมูลใหม่เพิ่มเติมให้เป็นปัจจุบัน สรุปแล้วจัดทำแผนพัฒนา สามปีของเทศบาล ยังไม่ได้รับการยอมรับจากฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพราะโครงการ ในแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลจากปีก่อน ๆ ที่ยังไม่ได้นำไปปฏิบัติได้จริงมีจำนวนมาก

3. สมมุติฐานกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี กับประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาสามปีกับประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในอำเภอ โพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ ศรีสันติยะ (2554 : 86-89) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพ ในการนำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไป ปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร ศรีอยุธยา ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อายุ เพศ อาชีพ สถานภาพ สมรส การศึกษา และรายได้ มีผลต่อประสิทธิภาพในการนำ วางแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปปฏิบัติ การฝึกอบรม และประสบการณ์

ทั้งนี้ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาสามปีของ เทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยเคร่งครัด แผนควรสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ ความยืดหยุ่นและการยอมรับนำไปปฏิบัติ และประสิทธิผล ในการจัดทำแผนการจัดทำแผนพัฒนาต้องคำนึงถึงงบประมาณ

และสถานะทางการคลังของเทศบาลเป็นหลัก การดำเนินการ ตามแผนพัฒนาจะมีการแบ่งงบประมาณออกให้กับแต่ละพื้นที่ ให้ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชน ให้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีประชาคมหมู่บ้านใน ขั้นตอนการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน

1.2 คณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา สามปีไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำแผนที่ควร

1.3 ควรสื่อสารให้ประชาชนเห็นความสำคัญ ของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

1.4 จะต้องจัดลำดับความสำคัญ และความ เร่งด่วนของโครงการ

1.5 ควรคำนึงถึงงบประมาณรายรับ รายจ่าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรอบในการพิจารณา ก่อนที่จะมีการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการ ศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้มีความจำกัดในส่วนของการวิจัยรวมทั้งประชากร ที่ใช้ในการวิจัยดังนั้นเพื่อให้เกิดความแตกต่างจึงควรศึกษา ในจังหวัดอื่นด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการนำ แผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกรูปแบบ

2.3 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อสาสรักษา
- ดินแดนกรมการปกครอง. กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงราชานุภาพ.
- ปิยะดา ลากเก็น. (2555). **แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา).
- พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- รัชณี ทองเกลี้ยง. (2552). **ประสิทธิภาพการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในเขตจังหวัดตรัง**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ป.ม. ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองส่วนท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550**, เล่มที่ 124. ตอนที่ 47 ก. หน้าที่ 112. 24 สิงหาคม 2550.

- สาลินี เกษมวงศ์. (2552). การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552-2554). การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic. ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาวิตรี ศรีบ้าน. (2553). การปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลคูวัด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic. ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอโพธิ์ชัย. (2559). รายงานข้อมูลประจำปีงบประมาณ 2559. ร้อยเอ็ด.
- สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, กรมการปกครอง. คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2544.
- สุพจน์ ศรีสันเทียะ. (2554). ประสิทธิภาพในการนำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic. ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรีย์ พิมพ์ปฐ. (2553). การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ropic. ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics ; An Introductory Analysis. 3rd cd. New York : Harper & Row Publishers. Inc.

